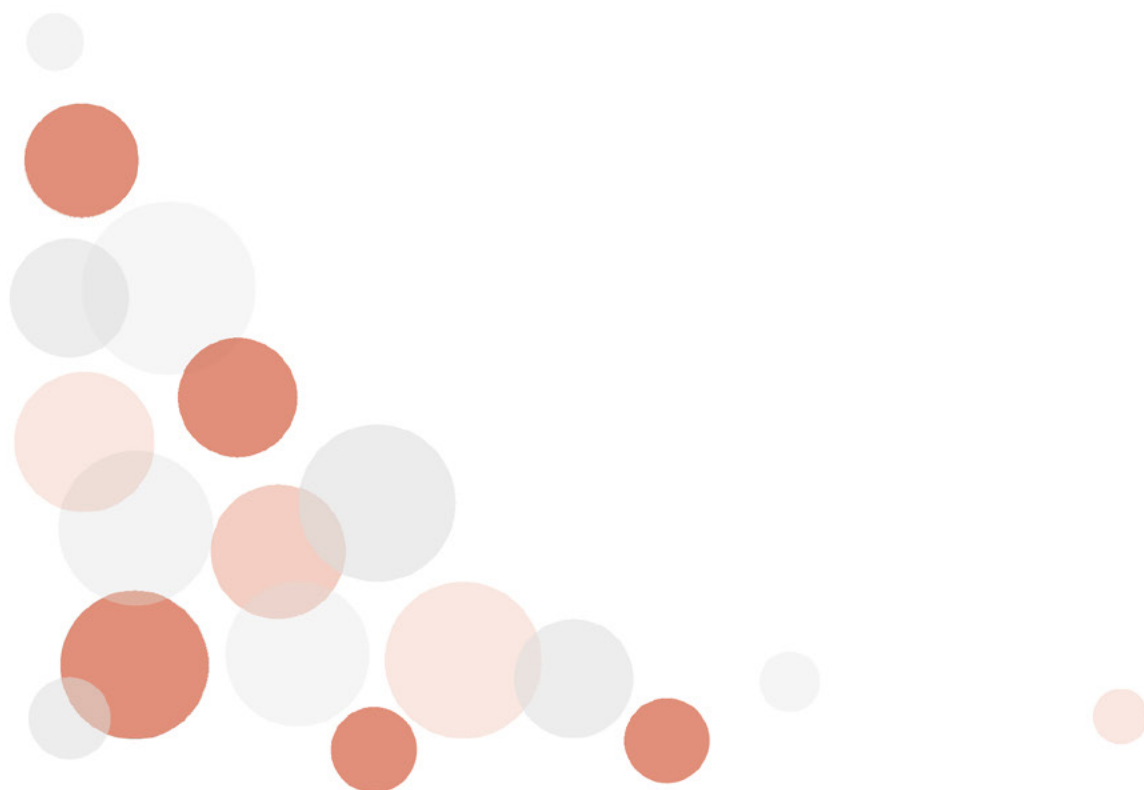

Anna Adamkiewicz • Paweł Majcher • Bożena Wysocka

Alert RCB

Scenariusz zajęć dla uczniów
szkoły ponadpodstawowej

Tekst: **Anna Adamkiewicz, Paweł Majcher, Bożena Wysocka**
Rządowe Centrum Bezpieczeństwa

Redakcja merytoryczna

Joanna Kulesza

Elżbieta Stawecka

Redakcja językowa

Katarzyna Gańko

Korekta

Karolina Strugińska

Projekt okładki

Barbara Jechalska

Redakcja techniczna i skład

Wojciech Romerowicz

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Warszawa 2018

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji **CC BY-NC 4.0**

(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>)

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Spis treści

Wprowadzenie	3
Alert RCB	
Scenariusz zajęć dla uczniów szkoły ponadpodstawowej.....	5
Załącznik nr 1	
Informacja dla nauczyciela Alert RCB	8

Wprowadzenie

Alert RCB

Problematyka bezpieczeństwa uczniów wpisuje się w zadania szkoły związane z realizacją podstawy programowej kształcenia ogólnego. Na poziomie szkoły ponadpodstawowej są one realizowane w formie zajęć edukacji dla bezpieczeństwa, które służą przygotowaniu uczniów do właściwego zachowania oraz odpowiednich reakcji w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia. Uczeń pozna zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia życia, zdrowia lub mienia.

W związku z pojawiającymi się różnymi zagrożeniami na terenie Polski Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (RCB) w lipcu 2018 uruchomiło pilotaż systemu ostrzegania o zagrożeniach za pomocą SMS-ów pod nazwą #Alert RCB. Program ostrzegania SMS-ami w pełnej formie ruszy 12 grudnia 2018 r., gdy wejdzie w życie nowelizacja *Ustawy Prawo telekomunikacyjne*, która sankcjonuje działanie Alertu RCB.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa monitoruje zagrożenia w systemie 24-godzinnym, współpracując w tym zakresie z różnymi instytucjami w kraju i za granicą (w zależności od rodzaju zagrożenia).

Po otrzymaniu informacji o zagrożeniu Centrum przesyła ją operatorom sieci komórkowych, którzy niezwłocznie rozsyłają ją do swoich abonentów. Każdy użytkownik telefonu komórkowego posiadający włączony aparat, jeśli znajdzie się w obszarze powiadamiania alarmowego (obszarze zagrożenia), dostanie na swój telefon krótką wiadomość tekstową (SMS) informującą o rodzaju zagrożenia. Obecnie SMS z ostrzeżeniem dociera do wszystkich mieszkańców zagrożonego województwa, możliwe jest zawężenie obszaru do zagrożonego powiatu.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa nie tworzy ani nie przetwarza żadnych danych osobowych. Informacje o zagrożeniu wysyła operatorom telekomunikacyjnym, którzy są odpowiedzialni za dystrybucję SMS-ów.

SMS-y są rozsyłane tylko w wyjątkowych sytuacjach, które w realny sposób zagrażają życiu i zdrowiu człowieka. Dotyczą nie tylko zjawisk atmosferycznych, ale też innych zdarzeń.

10 sierpnia 2018 r. został wysłany pierwszy SMS z informacją o zagrożeniach. Otrzymali go mieszkańcy siedmiu województw – około 17 milionów użytkowników telefonów

komórkowych. Przyjęto go w większości bardzo pozytywnie, jednak okazało się, że odbiorcy nie mają wystarczającej wiedzy na temat systemu ostrzegania.

Należy pamiętać, że wg badania CBOS przeprowadzonego w sierpniu 2017 r. 92% dorosłych Polaków korzysta z telefonów komórkowych. Ponadto, według najnowszych badań prezentowanych przez Survey Sodahead, aż 83% 10-latków w Polsce korzysta z telefonu komórkowego; to zdecydowanie więcej niż w takich krajach jak Wielka Brytania, Niemcy, USA, Brazylia. Dlatego niezbędne jest przekazanie tej grupie użytkowników wiedzy na temat Alertu RCB, po pierwsze aby SMS z informacją o zagrożeniu nie przestraszył dziecka, a po drugie – żeby wiedziało ono jak się zachować.

W przekazaniu tej wiedzy niezbędne jest wsparcie grona pedagogicznego, które pomoże w przygotowaniu uczniów do odpowiedzialnego traktowania Alertów.

W odpowiedzi na te potrzeby Rządowe Centrum Bezpieczeństwa we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji opracowało scenariusze zajęć przeznaczonych dla uczniów wszystkich etapów edukacyjnych. Scenariusze dostarczają uczniom wiedzy dotyczącej alertów wysyłanych za pomocą SMS-ów, a także zagrożeń i sposobów zachowania się w sytuacjach stwarzających niebezpieczeństwo. Scenariusze opatrzone zostały komentarzami metodycznymi, zawierają pomoce dydaktyczne niezbędne do przeprowadzenia dodatkowych zajęć.

Wsparciem w prowadzeniu zajęć będzie dla nauczycieli szkolenie e-learningowe przygotowane przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Alert RCB

Scenariusz zajęć dla uczniów szkoły ponadpodstawowej

ODBIORCY:

- ➔ uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej/ponadpodstawowej

CZAS ZAJĘĆ:

- ➔ 45 min – 1 godzina lekcyjna

CELE OGÓLNE:

- ➔ budowanie świadomości zagrożeń,
- ➔ kształtowanie postaw społecznych i obywatelskich,
- ➔ uświadomienie konieczności wyćwiczenia odpowiednich reakcji,
- ➔ utrwalanie bezpiecznych zachowań.

CELE OPERACYJNE:

Uczeń:

- ➔ rozpoznaje sytuacje nadzwyczajne i zagrożenia;
- ➔ wie, w jakich okolicznościach otrzyma SMS-a AlertRCB z informacją o zagrożeniu;
- ➔ wie, jak się właściwie zachować w sytuacji otrzymania informacji o zagrożeniu;
- ➔ wie, jakie są odpowiednie reakcje w sytuacjach trudnych i kryzysowych; stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia;
- ➔ dostrzega wpływ swojego działania na bezpieczeństwo własne i innych osób;
- ➔ rozumie, że dzięki swojej postawie może zadbać o czyjeś zdrowie, a nawet uratować życie.

METODY NAUCZANIA:

- ➔ burza mózgów,
- ➔ wymiana myśli.

FORMY PRACY:

- ➔ zbiorowa,
- ➔ indywidualna,
- ➔ grupowa.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- ➔ ilustracje,
- ➔ zdjęcia,
- ➔ plakaty,
- ➔ filmy.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część wstępna

Powitanie uczniów przez osobę prowadzącą spotkanie, podanie tematu zajęć oraz omówienie zasad pracy (5 min)

Część główna

1. Wprowadzenie – dyskusja moderowana

Nauczyciel prosi o wyszukanie informacji w Internecie i moderuje dyskusję na temat Rządowego Centrum Bezpieczeństwa (RCB) oraz Alertu RCB poprzez zadawanie pytań pomocniczych:

- ➔ Czy wiecie co oznacza skrót RCB?
- ➔ Czym się zajmuje ta instytucja? Jakie działania prowadzi?
- ➔ Co wiecie na ten temat Alertu?
- ➔ Kto z Was otrzymał Alert RCB? Czy pamiętacie treść SMS-a?
- ➔ W jaki sposób postąpiliście po jego otrzymaniu?

Nauczyciel zachęca do wyjaśnienia znaczenia słowa „alert” i objaśnienia zasady działania Alertu RCB. Uczniowie dzielą się wyszukanymi informacjami.

Następnie nauczyciel prowadzi dyskusję na temat sposobów reagowania na Alert RCB i konsekwencji niewłaściwego zachowania po otrzymaniu ostrzeżenia. Nauczyciel zachęca uczniów do podzielenia się swoimi doświadczeniami w tym zakresie. Wspólnie z uczniami określa właściwe zasady postępowania.

Co należy zrobić po otrzymaniu SMS-a z Alertem RCB? Jak się zachować?

- ➔ Przeczytać!
- ➔ Zastosować się do zaleceń w SMS-ie.

- ➔ Ostrzec swoich sąsiadów, przyjaciół, koleżanki i kolegów, którzy nie mają telefonów komórkowych.
- ➔ Zachować powagę!

W celu zaprezentowania sytuacji niebezpiecznych i ich konsekwencji można wykorzystać filmy lub zdjęcia przedstawiające skutki takich klęsk żywiołowych jak powódź czy wichury.

Wskazówki dla prowadzących:

Nauczyciel moderuje dyskusję na temat alertu o zagrożeniach i konsekwencji niewłaściwego reagowania na Alert RCB. Warto podkreślić, że nie należy ignorować ostrzeżenia, wyśmiewać się, ironicznie bądź złośliwie komentować. Należy zwrócić uwagę, że wiadomość SMS może składać się najwyżej ze 160 znaków ze względu na ograniczenia technologiczne, dlatego przygotowując SMS-a z ostrzeżeniami, rezygnuje się ze znaków diakrytycznych (np. ą to więcej niż jeden znak). Należy podkreślić znaczenie takiego ostrzeżenia dla bezpieczeństwa własnego i innych osób.

Wielokrotne powtarzanie zasad właściwego zachowania w sytuacji zagrożenia sprzyja ich lepszemu zapamiętywaniu i utrwaleniu. Warto nawiązywać do tych informacji w różnych kontekstach i sytuacjach edukacyjnych.

2. Ćwiczenie w grupach

Nauczyciel dzieli klasę na grupy, których zadaniem będzie przygotowanie plakatów na temat sposobów postępowania w sytuacjach zagrożenia. Każda grupa ma za zadanie opracować plakat ilustrujący zalecenia, jak należy się zachować w określonej sytuacji zagrożenia. Liderzy grupy prezentują przygotowane plakaty. Uczniowie mogą wykorzystać materiały dostępne na stronach RCB.

Część końcowa

Podsumowanie

Nauczyciel podsumowuje najważniejsze informacje:

- ➔ Potraktuj poważnie SMS-a.
- ➔ Zastosuj się do poleceń.
- ➔ Sprawdź, czy możesz komuś pomóc, ale pamiętaj, że aby pomagać innym, sam musisz być bezpieczny.

Załącznik nr 1

Informacja dla nauczyciela Alert RCB

Co to jest Alert RCB?

Alert RCB to system ostrzegania o zagrożeniach za pomocą SMS-ów. W lipcu wystartował pilotaż tego systemu. Program ostrzegania SMS-ami w pełnej formie ruszy 12 grudnia 2018 r., gdy wejdzie w życie nowelizacja *Ustawy Prawo telekomunikacyjne*, która sankcjonuje działanie Alertu RCB. Podczas pilotażu informacja o zagrożeniu dotrze do wszystkich mieszkańców zagrożonego województwa (z perspektywą zawężenia obszaru do zagrożonego powiatu).

Na czym polega, jak działa Alert RCB?

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa monitoruje zagrożenia w systemie 24-godzinny, współpracując w tym zakresie z różnymi instytucjami w kraju i za granicą (w zależności od rodzaju zagrożenia).

Po otrzymaniu informacji o zagrożeniu Centrum przesyła ją operatorom sieci komórkowych, którzy niezwłocznie rozsyłają ją do swoich abonentów. Każdy, kto posiada włączony telefon komórkowy, jeśli znajdzie się w obszarze powiadamiania alarmowego (obszarze zagrożenia), dostanie na swój telefon krótką wiadomość tekstową (SMS) informującą o rodzaju zagrożenia.

Komunikaty będą wydawane tylko w wyjątkowych sytuacjach, które w realny sposób zagrażają życiu i zdrowiu ludzi. Będą dotyczyły nie tylko zjawisk atmosferycznych, ale też innych zdarzeń.

Pierwszy SMS z Alertem RCB?

10 sierpnia 2018 r. został wysłany pierwszy SMS z informacją o zagrożeniach. Otrzymali go mieszkańcy siedmiu województw – około 17 milionów użytkowników telefonów komórkowych. Alert RCB był uruchamiany trzykrotnie (stan na październik 2018 r.). Został on w większości bardzo pozytywnie przyjęty, jednak reakcje na niego ujawniły, że odbiorcy nie mają wystarczającej wiedzy na temat systemu ostrzegania.

Należy pamiętać, że wg badania CBOS przeprowadzonego w sierpniu 2017 r. 92% dorosłych Polaków korzysta z telefonów komórkowych. Ponadto, według najnowszych badań prezentowanych przez Survey Sodahead, **aż 83% 10-latków w Polsce posiada swój telefon komórkowy**. Na tle innych krajów, takich jak Wielka Brytania, Niemcy, USA, Brazylia, Polska ma największy odsetek dzieci codziennie korzystających z telefonu komórkowego. Dlatego niezbędne jest przekazanie tej grupie użytkowników wiedzy na temat Alertu RCB, aby SMS z informacją o zagrożeniu nie przestraszył dziecka, a także by wiedziało, jak się zachować.

W przekazaniu tej wiedzy niezbędne jest wsparcie grona pedagogicznego.

Ważne!

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa nie posiada danych na temat użytkowników telefonów. Nie tworzy, ani nie przetwarza żadnych danych osobowych. Informacje o zagrożeniu wysyła operatorom telekomunikacyjnym i to oni, zgodnie z umowami, które podpisali z użytkownikami telefonów, rozsyłają SMS-y.

Z systemu Alert RCB nie można się wypisać. Jego założeniem jest poinformowanie o niebezpieczeństwie każdego, kto znajduje się na zagrożonym terenie.

Więcej informacji na temat ostrzegania o zagrożeniach za pomocą wiadomości SMS Alert RCB można znaleźć na stronie internetowej Rządowego Centrum Bezpieczeństwa: <https://rcb.gov.pl/alertrcb/>

Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00, fax 22 345 37 70
email: sekretariat@ore.edu.pl

www.ore.edu.pl

